

20.12.2019

Valtioneuvoston oikeuskansleri

Valtiovarainministeriön selvitys asiassa OKV/30/50/2019*Selvityspyynnön sisältö*

Valtioneuvoston oikeuskansleri on pyytänyt valtiovarainministeriöltä selvityksen siitä, mihin ohjeeseen tai käytäntöön perustuen valtiovarainministeriö ei ole esitellyt Euroopan komission 25.10.2016 antamasta ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi direktiivin (EU) 2016/1164 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse verokohtelun eroavuuksista kolmansien maiden kanssa (COM(2016) 687 final) valtioneuvoston yleisistunnossa valtioneuvoston kirjelmää sen toimittamiseksi perustuslain 96 §:ssä tarkoitettussa menettelyssä eduskunnalle kannan määrittelyä varten.

Valtiovarainministeriön selvitys

Selvityspyynnössä tarkoitettulla direktiiviehdotuksella oli tarkoitus muuttaa 12.7.2016 annettua neuvoston direktiiviä (EU) 2016/1164 sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta.¹ Direktiiviehdotus oli vastaus Euroopan neuvoston Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston (Ecofin) komissiolle tekemään pyyntöön esittää viimeistään vuoden 2016 lokakuussa direktiiviehdotus, joka olisi jatkoa direktiiviin sisältyville verokohtelun eroavuuksia koskeville säännöille. Ecofin-neuvosto edellytti myös, että ehdotuksesta päästäisiin yhteisymmärrykseen vuoden 2016 loppuun mennessä.²

Komissio antoi direktiiviehdotuksen 26.10.2016.³ Alustava näkemysten vaihto ehdotuksesta käytiin 8.11.2016 Ecofin-neuvoston kokouksessa.⁴ Ehdotuksen teknistä tarkastelua tehtiin neuvoston välittömän verotuksen työryhmässä 3.11., 10.11., 15.-16.11., 23.11., 28.11., 13.12. ja muutaman kerran alkuvuodesta 2017. Ecofin-neuvoston kokouksessa 6.12.2016 direktiiviehdotuksesta saavutettiin laaja yksimielisyys (broad consensus). Neuvosto pääsi tällöin sopimukseen suurimmasta osasta säännöksiä ja lähiviikkoina ratkaistavaksi jäi vain kaksi sisältöasiaa sekä täytäntöönpanopäivä.⁵ Poliittinen yhteisymmärrys direktiivistä kokonaisuudessaan saavutettiin 21.2.2017.⁶

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/TXT/?uri=celex:32016L1164>.

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11172-2016-ADD-1/fi/pdf>.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0687>.

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/fi/meetings/ecofin/2016/11/08/>.

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/fi/meetings/ecofin/2016/12/06/>.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/fi/meetings/ecofin/2017/02/21/> ja <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6554-2017-INIT/fi/pdf>.

Valtiovarainministeriö toimitti selvityspyynnössä tarkoitettua direktiiviehdotuksesta eduskunnalle nk. E-kirjeen eli perustuslain 97 §:ssä tarkoitetun selvityksen 9.11.2016.⁷ Direktiiviehdotusta ei ole toimitettu eduskunnalle U-kirjelmällä.

E-kirjeen arvioitiin olevan paras menettely saattaa direktiiviehdotus eduskunnan käsiteltäväksi. Tarkoituksenmukaisinta menettelyä harkittiin yhdessä eduskunnan valiokuntaneuvosten kanssa. Ministerin erityisavustaja informoitiin menettelystä.

Arviointiin vaikutti erityisesti se, että direktiiviehdotus oli annettu 26.10. ja Ecofin-neuvoston asettaman aikataulun mukaan ehdotuksesta tuli päästä sopimukseen Ecofin-neuvoston joulukuun kokouksessa. Direktiiviehdotuksen käsittelyn katsottiin etenevän EU:ssa niin nopeasti, että U-kirjelmän toimittaminen ennen asian ratkaisevaa käsittelyä EU:n tasolla ja siten, että eduskunnalle jäisi riittävästi aikaa kannanmuodostukseen, vaikutti käytännössä mahdottomalta. Arviointiin vaikutti myös se, että direktiiviehdotuksessa oli kyse tuoreesti hyväksytyyn toiseen direktiiviin sisältyvien säännösten jatkotyöstämisestä. Direktiiviehdotuksen tavoitteena oli varmistaa, että säännökset turvaisivat paremmin aiemman direktiivin tavoitteita. Arvioinnin yhteydessä todettiin myös, että direktiiviehdotukseen sisältyvät säännökset ovat valtavan teknisiä ja niihin sisältyvä kansallinen liikkumavara on hyvin pieni.

Osastopäällikkö

Terhi Järvikare

Erityisasiantuntija

Anu Rajamäki

⁷ https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/E_114+2016.aspx.